

Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
MANUELA CAMPOS SANCHEZ-BORDONY
přednesené dne 28. ledna 2016¹

Věc C-613/14

James Elliott Construction Limited
proti
Irish Asphalt Limited

(žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Supreme Court, Irsko)

„Článek 267 SFEU — Pravomoc Soudního dvora — Pojem ‚akt přijatý orgány‘ — Evropská norma EN 13242:2002 zveřejněná Evropským výborem pro normalizaci (CEN) na základě pověření uděleného Komisi — Směrnice 89/106/EHS o sblížení právních a správních předpisů členských států týkajících se stavebních výrobků — Převzetí evropské normy EN 13242:2002 ve vnitrostátním právu — Kamenivo používané ke stavebním účelům — Metoda a okamžik prokázání shody výrobku s touto normou — Značka ‚ES‘ — Směrnice 98/34/ES o postupu při poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů — Působnost — Dovolitelnost ve sporu mezi jednotlivci“

Obsah

I – Právní rámec	3
A – Právo Evropské unie	3
1. Směrnice 89/106	3
2. Norma EN 13242:2002	4
3. Směrnice 98/34	6
B – Irské právo	8
II – Skutkové okolnosti a řízení před vnitrostátním soudem	9
III – Analýza předběžných otázek	10
A – První předběžná otázka písm. a): pravomoc Soudního dvora podat výklad harmonizovaných technických norem v řízení o rozhodnutí o předběžné otázce	11

¹ — Původní jazyk: španělština.

1. Používání směrnic prosazujících nový přístup nemůže být v rozporu s pravomocí Soudního dvora rozhodovat o předběžných otázkách	12
2. Komise do značné míry dohlíží na postup, který CEN uplatňuje při vypracování harmonizovaných technických norem.....	13
3. Fungování CEN jakožto subjektu Evropské unie zabývajícího se normalizací je podmíněno ze strany Evropské unie	15
B – První předběžná otázka písm. b): metody prokazování splnění harmonizované normy EN 13242:2002	17
C – Třetí předběžná otázka: předpoklad vhodnosti k určenému použití, týkající se výrobků, které jsou v souladu se směrnicí 89/106	18
D – Čtvrtá předběžná otázka: maximální obsah síry stanovený harmonizovanou normou EN 13242:2002	19
E – Pátá předběžná otázka: použití značky „ES“	19
F – Druhá předběžná otázka: použití směrnice 98/34 a judikatury CIA Security International a Unilever	20
IV – Závěry	22

1. Supreme Court (Nejvyšší soud) Irska položil na základě článku 267 SFEU předběžnou otázku, jejímž prostřednictvím požaduje, aby Soudní dvůr podal výklad a) některých článků směrnice Rady 89/106/EHS ze dne 21. prosince 1988 o sblížení právních a správních předpisů členských států týkajících se stavebních výrobků²; b) evropské harmonizované normy EN 13242:2002 (dále jen „norma EN 13242:2002“) přijaté Evropským výborem pro normalizaci (dále jen „CEN“) a c) směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/34/ES ze dne 22. června 1998 o postupu při poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů³.

2. Projednávaná žádost o rozhodnutí o předběžné otázce vyvstala ve sporu týkajícím se porušení smlouvy, v němž proti sobě stojí stavební společnost James Elliott Construction Limited (dále jen „James Elliott“) a podnik Irish Asphalt Limited (dále jen „Irish Asphalt“). Posledně jmenovaný podnik dodal prvně jmenovanému podniku kamenivo typu Clause 804, jež údajně nesplňovalo požadavky jakosti stanovené normou EN 13242:2002, kterou v Irsku rozvinul National Standards Authority of Ireland (Irský státní úřad pro normy, dále jen „NSAI“) do normy I. S. EN 13242:2002.

3. V projednávané věci je Soudní dvůr poprvé přímo dotazován, zda má pravomoc podat v řízení o rozhodnutí o předběžné otázce výklad harmonizované technické normy, kterou vypracoval CEN a která byla následně změněna ve vnitrostátní technickou, a navíc mu bylo položeno několik otázek týkajících se výkladu obsahu harmonizované normy a možnosti dovolávat se jej ve sporu mezi jednotlivci.

2 — Úř. věst. L 40, s. 12; Zvl. vyd. 13/09, s. 296.

3 — Úř. věst. L 204, s. 37; Zvl. vyd. 13/20, s. 337.

I – Právní rámec

A – Právo Evropské unie

4. Technické překážky, které ztěžovaly volný pohyb stavebních výrobků na vnitřním trhu, byly odstraněny přijetím jedné ze směrnic vycházejících z „nového přístupu“ v oblasti harmonizace, a sice směrnice 89/106, která stanoví základní kritéria použitelná na tyto výrobky. Vypracováním technických specifikací pro jednotlivé stavební výrobky Komise pověřila CEN, jakožto evropský normalizační orgán. Co se týče kameniva, Komise udělila CEN pověření M/125, k jehož provedení přijal CEN normu EN 13242:2002 pro „kamenivo pro nestmelené směsi a směsi stmelené hydraulickými pojivy pro inženýrské stavby a pozemní komunikace“⁴.

5. Směrnice 89/106 byla následně zrušena a nahrazena nařízením (EU) č. 305/2011⁵. Také norma EN 13242:2002 byla později změněna, konkrétně v roce 2007⁶, avšak tyto změny nejsou na projednávanou věc použitelné.

6. K tomu, aby Komise mohla určit budoucí technické překážky, zavedla směrnice Rady 83/189/EHS ze dne 28. března 1983 o postupu při poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů⁷ postup při poskytování informací v oblasti technických předpisů, který umožňoval vymezit oblasti, v nichž bylo nezbytné zajistit harmonizaci prostřednictvím směrnic vycházejících z výše uvedeného „nového přístupu“. Po provedení několika reforem byla směrnice 83/189 nahrazena směrnicí 98/34, která je na projednávanou věc použitelná ve znění směrnice 98/48/ES⁸. Tento postup zaměřený na odstranění technických překážek prošel nedávno reformou a kodifikací, kterou zajistila směrnice (EU) 2015/1535⁹.

1. Směrnice 89/106

7. Za účelem odstranění technických překážek v odvětví stavebních výrobků a podpory volného pohybu těchto výrobků na vnitřním trhu provedla směrnice 89/106 neúplnou harmonizaci, která navázala na nový přístup přijatý usnesením Rady ze dne 7. května 1985¹⁰. V souladu s tímto usnesením stanoví článek 3 této směrnice základní požadavky použitelné na stavby, které mohou ovlivnit technické vlastnosti výrobku a které jsou uvedeny v příloze I směrnice (mechanická odolnost a stabilita; požární bezpečnost; hygiena, ochrana zdraví a životního prostředí; bezpečnost při užívání; ochrana proti hluku a úspora energie a ochrana tepla).

8. Článek 4 odst. 2 písm. a) této směrnice stanoví, že stavební výrobky splňují požadavky týkající se bezpečnosti, zejména pokud vyhovují „vnitrostátním normám přejímajícím harmonizované normy, na něž byly zveřejněny odkazy v *Úředním věstníku Evropských společenství*; členské státy zveřejní odkazy na tyto vnitrostátní normy“. Tento soulad je vyjádřen značkou „ES“.

4 — Španělské znění normy EN 13242:2002, které zveřejnil Asociación Española de Normalización (španělský svaz pro normalizaci), zní „áridos para capas granulares y capas tratadas con conglomerados hidráulicos para uso en capas estructurales de firmes“. Pověsimně si značného rozdílu mezi tímto španělským překladem a anglickým textem „Aggregates for unbound and hydraulically bound materials for use in civil engineering work and road construction“.

5 — Nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 9. března 2011, kterým se stanoví harmonizované podmínky pro uvádění stavebních výrobků na trh a kterým se zrušuje směrnice Rady 89/106/EHS (Úř. věst. L 88, s. 5).

6 — EN 13242:2002 + A1:2007.

7 — Úř. věst. L 109, s. 8; Zvl. vyd. 13/20, s. 337.

8 — Směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 20. července 1998, kterou se mění směrnice 98/34/ES o postupu při poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů (Úř. věst. L 217, s. 18).

9 — Směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 9. září 2015 o postupu při poskytování informací v oblasti technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti (Úř. věst. L 241, s. 1; Zvl. vyd. 13/21, s. 8).

10 — Úř. věst. C 136, s. 1.

9. Podle čl. 4 odst. 1 směrnice 89/106:

„[...]

Pro účely této směrnice jsou harmonizované normy chápány jako technické specifikace přijaté CEN, CENELEC nebo oběma podle pověření udělených Komisí na základě stanoviska výboru uvedeného v článku 19 ve shodě se směrnicí 83/189/EHS a v souladu se všeobecnými hlavními směry spolupráce mezi Komisí a těmito dvěma orgány podepsanými dne 13. listopadu 1984“.

10. Je tedy patrné, že směrnice 89/106 provádí minimální harmonizaci základních požadavků kladených na stavební výrobky a v souvislosti s technickými specifikacemi odkazuje na pozdější normy vypracované evropskými organizacemi pro normalizaci. Za účelem zajištění kvality harmonizovaných technických norem je v článku 7 této směrnice stanoveno, že tyto organizace vypracují zmíněné normy na základě pověření udělených Komisí v souladu se směrnicí 83/189/EHS. Harmonizované technické normy zveřejní Komise v řadě *C Úředního věstníku Evropských společenství*¹¹.

Předpokládá se, že pokud stavební výrobky splňují harmonizované technické normy, znamená to, že jsou v souladu se směrnicí 89/106, jejíž čl. 6 odst. 1 zaručuje volný pohyb těchto výrobků na území všech členských států, ledaže by byla použitelná ochranná doložka obsažená v článku 21¹².

2. Norma EN 13242:2002

11. Na základě článku 7 směrnice 89/106 přijala Komise dne 6. července 1998 pověření M/125, jež udělila CEN za účelem vypracování technické normy pro určitý stavební materiál, a sice kamenivo. Na základě tohoto pověření přijal CEN normu EN 13242:2002.

12. Pověření M/125¹³ zmocňuje CEN k tomu, aby přijal technické normy pro kamenivo používané ve stavebnictví zaručující vhodnost kameniva k jeho určenému použití dle směrnice 89/106¹⁴.

11 — Článek 7 směrnice 89/106 stanoví toto:

„1. Za účelem zajištění kvality harmonizovaných norem pro výrobky budou normy vypracovávány evropskými organizacemi pro normalizaci na základě pověření udělených Komisí v souladu s postupem stanoveným ve směrnicí 83/189/EHS a po konzultaci výboru uvedeného v článku 19 v souladu s obecnými hlavními směry pro spolupráci mezi Komisí a těmito orgány podepsanými dne 13. listopadu 1984.

2. Výsledné normy budou, pokud to bude reálné, formulovány v ukazatelích vlastností výrobků, přičemž budou brány v úvahu interpretační dokumenty.

3. Po vyhlášení norem evropskými organizacemi pro normalizaci, zveřejní na ně Komise odkazy v řadě *C Úředního věstníku Evropských společenství*.“

12 — Ochranná doložka obsažená v čl. 21 odst. 1 směrnice 89/106 výslovně stanoví, že „[z]jistí-li členský stát, že výrobek, u kterého byla prohlášena shoda s požadavky této směrnice, není v souladu s články 2 a 3, přijme všechna vhodná opatření ke stažení těchto výrobků z trhu, zákazu jejich uvádění na trh nebo omezení jejich volného pohybu“.

13 — M/125: Mandate to CEN/CENELEC concerning the execution of standardisation work for harmonized standards on aggregates. Úplné znění tohoto textu není ve španělštině, resp. v češtině, dostupné a na internetových stránkách Komise týkajících se pověření k normalizaci existují pouze znění v anglickém, francouzském a německém jazyce, a to na následující adrese: <http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/mandates/index.cfm?fuseaction=search.detail&id=249>. Toto pověření M/125 bylo revidováno dne 29. července 2010, M/125 rev.1 EN.

14 — Předmluva k pověření M/125 stanoví, že „účelem tohoto pověření je přijmout ustanovení směřující k rozvoji a kvalitě harmonizovaných evropských norem s cílem jednak umožnit ‚sblížení‘ vnitrostátních právních a správních předpisů a správních ustanovení (dále jen ‚předpisy‘) a jednak zavést domněnku, že výrobky odpovídající takovým normám jsou vhodné ke svému určenému použití dle ustanovení směrnice“.

13. Kapitola II body 8 a 9¹⁵ a kapitola III bod 2¹⁶ pověření obsahují předpisy týkající se zkušebních metod, jimiž má být ověřeno splnění technických specifikací harmonizované normy. Kapitola III bod 1 tohoto pověření stanoví, že „[h]armonizované normy je třeba vypracovat tak, aby umožňovaly prokázání splnění základních požadavků u výrobků uvedených v přílohách 1 a 2. Vzhledem k tomu, že jedním z cílů směrnice je odstranit překážky obchodu, budou normy z ní odvozené, pokud to bude reálné, formulovány v ukazatelích vlastností výrobků (čl. 7 odst. 2 směrnice), přičemž budou brány v úvahu interpretační dokumenty“.

14. Na základě pověření M/125 přijal CEN normu EN 13242:2002, jejíž bod 2 týkající se „odkazů na právní předpisy“ obsahuje odkaz na jiné technické normy přijaté CEN¹⁷ a jejíž bod 6, nadepsaný „Chemické požadavky“, stanoví toto:

„6.1 Obecná ustanovení

Nutnost provádět zkoušky za účelem určení a oznámení veškerých vlastností spadajících do této kapitoly závisí na konečném využití či na původu kameniva. V případě nutnosti musí být provedeny zkoušky stanovené v kapitole 6, jimiž se určí příslušné chemické vlastnosti.

[...]

POZNÁMKA 2 – Není-li požadována žádná vlastnost, použije se kategorie ‚žádný požadavek‘.

POZNÁMKA 3 – Vnitrostátní právní předpisy místa, na němž bude kamenivo užíváno, mohou obsahovat pokyny pro výběr kategorií vhodných pro zvláštní účely použití.

[...]

6.3 Celkový obsah síry

Celkový obsah síry v kamenivu, určený podle kapitoly 11 normy EN 1744-1:1998, bude v případě nutnosti prohlášen v souladu s příslušnou kategorií uvedenou v tabulce 13.

15 — Kapitola II body 8 a 9 tohoto pověření stanoví toto:

„8. Evropský výbor pro normalizaci či technické výbory musí poskytnout technické informace, pokud jde o určení požadovaných vlastností, a to s přihlédnutím k níže uvedeným podmínkám. Navrhované zkušební metody musí přímo souviset s danou požadovanou vlastností a nesmí odkazovat na metody určení vlastností, které pověření nevyžaduje. Požadavky na trvanlivost je třeba řešit v rámci aktuálního stavu vědy a techniky.

9. Odkazy na zkušební či výpočtové metody musí odpovídat zamýšlené harmonizaci. Obecně je třeba k určení každé vlastnosti určitého výrobku či skupiny výrobků označit pouze jednu referenční metodu.

Pokud je však pro určitý výrobek nebo skupinu výrobků namísto označit více než jednu referenční metodu pro určení téže vlastnosti, musí být takové řešení odůvodněno. V takovém případě musí být všechny referenční metody spojeny spojkou ‚nebo‘ a je třeba uvést způsob použití.

V jakémkoli jiném případě lze dvě či více zkušebních či výpočtových metod pro určení jedné vlastnosti přijmout pouze tehdy, pokud mezi nimi existuje nebo může být vytvořena korelace. Příslušná harmonizovaná norma pro daný výrobek musí poté zvolit jednu z takových metod jako referenční.

Zkušební či výpočtové metody však musí být, pokud možno, horizontální povahy a zahrnovat co možná nejširší škálu výrobků.“

16 — V kapitole III bodě 2 se stanoví mimo jiné toto:

„Harmonizovaná norma bude obsahovat:

[...]

Metody (výpočtu, zkušební metody či jiné) nebo odkaz na normu obsahující metody určení takových vlastností“.

17 — Doslova: „Tato evropská norma zahrnuje odkazy na ustanovení obsažená v jiných datovaných či nedatovaných publikacích. Tyto odkazy na právní předpisy jsou uvedeny na příhodných místech textu této normy a jsou vyjmenovány níže“. Konkrétně se jedná o normy EN 1097-2:1998 – Zkoušky na určení mechanických a fyzikálních vlastností kameniva. Část 2: Metody určování odolnosti proti tříštění, EN 1367-2 – Zkoušky na určení tepelných vlastností a stability kameniva. Část 2: Zkouška obsahu chloridu vápenatého, a EN 1744-1:1998 – Zkoušky na určení chemických vlastností kameniva. Část 1: Chemická analýza.

Tabulka 13

Kategorie pro maximální celkový obsah síry

Kamenivo	Celkový obsah síry %	Kategorie (S)
Jiné než hutní vysokopecní kamenivo chlazené vzduchem	≤ 1 %	S ₁
	> 1 %	S _{Oznámeno}
	Žádné požadavky	S _{NR}
Hutní vysokopecní kamenivo chlazené vzduchem	≤ 2 %	S ₂
	> 2 %	S _{Prohlášeno}
	Žádné požadavky	S _{NR}

[...]“

15. Kapitola ZA.1 přílohy ZA výše uvedené normy stanoví, že tato norma byla vypracována na základě pověření, jež Komise udělila CEN na základě směrnice 89/106, a že na kamenivo splňující tuto normu se vztahuje předpoklad vhodnosti k určenému použití¹⁸.

16. Odkazy na normu CEN byly zveřejněny v řadě C Úředního věstníku dne 27. března 2003¹⁹.

3. Směrnice 98/34

17. Směrnice 98/34 kodifikovala a nahradila obsah směrnice 83/189 a její změny. Směrnice 98/34 v podstatě zavádí postup, jímž lze zamezit vzniku technických překážek na vnitřním trhu a jímž se doplňuje harmonizace právních předpisů. Zavádí se oddělené informační postupy pro technické normy vypracované národními normalizačními orgány a pro technické předpisy přijímané vnitrostátními orgány členských států.

18 — Kapitola ZA.1 přílohy ZA normy EN 13242:2002 stanoví toto:
 „Tato evropská norma byla vypracována na základě pověření [...], jež udělila CEN Evropská komise spolu s Evropským sdružením volného obchodu.

Kapitoly této normy a ostatních použitelných evropských norem uvedených v této příloze splňují požadavky vyplývající z pověření uděleného na základě směrnice EU o stavebních výrobcích (směrnice 89/106/EHS).

Splnění těchto kapitol zakládá předpoklad vhodnosti kameniva spadajícího do působnosti této evropské normy pro účely, které jsou v ní stanoveny. Musí být odkázáno na informace, jimiž je doplněna značka ES“.

19 — Úř. věst. C 75, s. 8.

18. Článek 1 směrnice 98/34, jehož formulace je poněkud nejasná, rozlišuje mezi „normou“ a „technickým předpisem“²⁰, přičemž uvádí, že technické normy mají dobrovolnou povahu, kdežto technické předpisy jsou závazné. Tato rozdílná povaha vyplývá z okolnosti, že technické normy jsou přijímány soukromými subjekty, konkrétně národními a evropskými normalizačními orgány, kdežto technická nařízení představují normativní akty přijímané vnitrostátními veřejnými orgány. V právu Evropské unie jsou však technické předpisy a technické normy vzájemně velmi úzce provázány, zvláště od roku 1985, kdy začal být v rámci budování vnitřního trhu prosazován nový přístup v oblasti harmonizace právních předpisů.

19. K určitému upřesnění došlo v okamžiku, kdy byla právní úprava týkající se postupů při poskytování informací v oblasti technických norem oddělena od právní úpravy pro technické předpisy. Právní úprava evropské normalizace je nyní obsažena v nařízení (EU) č. 1025/2012²¹, zatímco postup při poskytování informací týkající se technických předpisů upravuje směrnice 2015/1535.

20. Postup při poskytování informací v oblasti technických předpisů je v podstatě upraven v člancích 8 a 9 směrnice 98/34. Článek 8 ukládá členským státům povinnost oznámit Komisi jejich návrhy technických předpisů²². Článek 9 stanoví lhůtu tří měsíců, během níž stát, který oznamuje návrh, nesmí přijmout konečné znění tohoto návrhu. Tato lhůta se prodlužuje, pokud jeden či několik členských států předloží stanoviska, v nichž uvedou, že oznámený návrh technického předpisu může vytvořit překážky volného pohybu zboží, nebo pokud se Komise rozhodne zahájit přípravu harmonizačního předpisu.

20 — Směrnice 98/34 ve znění směrnice 94/48 uvádí v článku 1 následující definice:

„[...]

- 3) „technickou specifikací“ [se rozumí] specifikace obsažená v dokumentu, který stanoví požadované charakteristiky výrobku, jako jsou úroveň jakosti, ukazatele vlastností, bezpečnost nebo rozměry, včetně požadavků na výrobek, jako jsou obchodní název, terminologie, symboly, zkoušení a zkušební metody, balení, označování výrobků nebo jejich opatřování štítkem s jmenovitými údaji a postupy posuzování shody balení a označování výrobků a postupy posuzování shody.
[...]
- 4) „jiným požadavkem“ požadavek jiný než technická specifikace kladený na výrobek zejména z důvodu ochrany spotřebitelů nebo životního prostředí, který má vliv na jeho spotřební cyklus po jeho uvedení na trh, jako jsou podmínky použití, recyklace, opětovného používání nebo zneškodňování, pokud tyto podmínky mohou významně ovlivnit složení nebo charakter výrobku nebo jeho uvedení na trh;
[...]
- 6) „normou“ technická specifikace přijatá uznaným normalizačním orgánem k opakovanému nebo trvalému použití, jejíž dodržování není závazné a která patří do jedné z těchto kategorií:

mezinárodní norma: norma přijatá mezinárodním normalizačním orgánem a veřejně dostupná,

evropská norma: přijatá evropským normalizačním orgánem a veřejně dostupná,

národní norma: norma přijatá národním normalizačním orgánem a veřejně dostupná;

[...]

- 11) „technickým předpisem“ technické specifikace a jiné požadavky nebo předpisy pro služby včetně příslušných správních předpisů, jejichž dodržování je při uvedení na trh, při poskytování služby, při usazování poskytovatele služeb nebo při používání v členském státě nebo na jeho větší části závazné *de iure* nebo *de facto*, jakož i právní a správní předpisy členských států zakazující výrobu, dovoz, prodej nebo používání určitého výrobku nebo zakazující poskytování nebo využívání určité služby nebo usazování poskytovatele služeb s výjimkou předpisů stanovených v článku 10.
[...]

21 — Nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 25. října 2012 o evropské normalizaci, změně směrnic Rady 89/686/EHS a 93/15/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/9/ES, 94/25/ES, 95/16/ES, 97/23/ES, 98/34/ES, 2004/22/ES, 2007/23/ES, 2009/23/ES a 2009/105/ES, a kterým se ruší rozhodnutí Rady 87/95/EHS a rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1673/2006/ES (Úř. věst. L 316, s. 12).

22 — Článek 8 směrnice 98/34 zní takto:

„1. S výhradou článku 10, členské státy sdělí neprodleně Komisi každý návrh technického předpisu s výjimkou případu, kdy takový předpis pouze přejímá úplné znění mezinárodní nebo evropské normy a kdy postačí informace o dotyčné normě; členské státy současně Komisi sdělí důvody, pro které je nezbytné takový technický předpis přijmout, pokud již nebyly uvedeny v samotném návrhu.

[...]

Komise neprodleně oznámí ostatním členským státům návrh a všechny dokumenty, které jí byly předány. Komise rovněž může tento návrh předložit výboru uvedenému v článku 5, a popřípadě výboru odpovědnému za danou oblast, aby se k němu vyjádřily.

B – *Irské právo*

21. NSAI, který je členem CEN, převzal normu EN 13242:2002 v doslovném znění do irské technické normy I. S. EN 13242:2002.

22. Článek 10 zákona o prodeji zboží a poskytování služeb z roku 1980 (Sale of Goods and Supply of Services Act; dále jen „zákon z roku 1980“) změnil článek 14 zákona o prodeji zboží (Sale of Goods Act) z roku 1893, a to následovně:

„1. S výhradou ustanovení tohoto zákona a jakéhokoli jiného souvisejícího předpisu neplatí žádná domněnka či záruka, pokud jde o jakost zboží dodávaného na základě kupní smlouvy či jeho vhodnost k jakémukoli účelu.

2. Prodává-li prodávající zboží v rámci svého podnikání, platí domněnka, že zboží dodávané podle smlouvy je přiměřené tržní jakosti, s tím, že žádná taková domněnka se však nepoužije:

- a) pokud jde o vady, na které byl kupující výslovně upozorněn před uzavřením smlouvy, nebo
- b) provede-li kupující prohlídku zboží před uzavřením smlouvy, pokud jde o vady, jež měly být při takové prohlídce zjištěny.

3. Zboží je přiměřené tržní jakosti, je-li vhodné k účelu či účelům, k nimž se zboží takového druhu zpravidla pořizuje, a natolik trvanlivé, jak lze přiměřeně očekávat s ohledem na jakýkoli jeho popis, případně jeho cenu a veškeré ostatní významné skutečnosti; jakákoli zmínka v tomto zákoně o zboží horší než přiměřené tržní jakosti se vykládá přiměřeně.

4. Prodává-li prodávající zboží v rámci svého podnikání a kupující výslovně či konkludentně uvědomí prodávajícího o jakémkoli konkrétním účelu, k němuž je zboží pořizováno, platí domněnka, že zboží dodávané na základě smlouvy je přiměřeně vhodné k takovému účelu bez ohledu na to, zda jde o účel, k němuž se takové zboží zpravidla dodává, s výjimkou situace, kdy lze mít s ohledem na okolnosti za to, že se kupující nespolehá na schopnosti či úsudek prodávajícího nebo by bylo pro něj nepřiměřené se na schopnosti či úsudek prodávajícího spoléhat.“

23. Článek 55 zákona z roku 1980 stanoví, že jedná-li kupující v postavení spotřebitele, nelze vyloučit použití konkludentních podmínek stanovených v článku 14. Pakliže kupující není spotřebitelem, jako je tomu v projednávané věci, lze ustanovení článku 14 dohodou smluvních stran změnit, upravit či zcela vyloučit.

24. V projednávané věci se smluvní strany na žádné takové změně, úpravě či vyloučení konkludentních podmínek vyplývajících z čl. 14 odst. 2 a 4 zákona z roku 1980 nedohodly a High Court (vrchní soud) proto rozhodl, že se tyto podmínky staly součástí příslušné smlouvy.

[...]

2. Komise a členské státy mohou členskému státu, který předložil návrh technického předpisu, předat připomínky, které tento členský stát vezme v co největší míře v úvahu při následné přípravě technického předpisu.
3. Členské státy neprodleně sdělí konečné znění technického předpisu Komisi.

[...]“

II – Skutkové okolnosti a řízení před vnitrostátním soudem

25. James Elliott podala žalobu proti společnosti Irish Asphalt pro porušení smlouvy o dodávce kameniva označovaného v Irsku jako Clause 804, které bylo původně používáno při stavbě pozemních komunikací a které se rovněž využívá jako vysoce jakostní plnivo ve stavebních projektech. James Elliott použila toto kamenivo pro stavbu Centra pro práci s mládeží (Youth Facility) v dublinské čtvrti Ballymun. Irish Asphalt dodávala toto kamenivo společnosti James Elliott v období od 27. srpna do 17. prosince 2004 za celkovou cenu 25 000 eur navýšenou o DPH.

26. Po dokončení projektu se v podlahách a stěnách budovy začaly objevovat praskliny, a to takového rozsahu, že budova nemohla být používána. James Elliott uznala svou odpovědnost a provedla sanační práce v ceně nejméně 1 550 000 eur. Vzhledem k tomu, že se James Elliott domnívala, že škoda byla způsobena jevem označovaným jako „rozpínání pyritu“, který byl podle ní způsoben přítomností pyritu v kamenivu Clause 804 dodaném společností Irish Asphalt, bezúspěšně uplatnila u této společnosti náhradu škody z důvodu porušení smlouvy.

27. Dne 13. června 2008 podala James Elliott proti Irish Asphalt žalobu na náhradu škody. High Court dospěl v rozsudku ze dne 25. května 2011 k závěru, že budova byla poškozena v důsledku rozpínání pyritu způsobeného přítomností framboidálního pyritu v kamenivu dodaném společností Irish Asphalt.

28. High Court rozhodl, že podle smlouvy uzavřené mezi oběma společnostmi mělo být dodáno kamenivo Clause 804, které mělo být v souladu se specifikacemi uvedenými v irské normě pro kameniva (I. S. EN 13242:2002), jež provádí normu EN 13242:2002. Na základě hodnocení důkazů provedených ve formě několika zkoušek kameniva vyjmutého z dotčené budovy v roce 2009, tedy pět let po jeho dodání a použití při její stavbě, dospěl High Court k závěru, že dotčený materiál v mnoha ohledech nevyhovuje příslušné normě, zejména pokud jde o obsah síry. Podle názoru High Court tedy společnost Irish Asphalt porušila smlouvu s James Elliott, podle níž byla v souladu s čl. 14 odst. 2 zákona z roku 1980 povinna dodat kamenivo tržní jakosti a vhodné k účelům uvedeným dodavatelem.

29. Irish Asphalt se proti rozsudku High Court odvolala k Supreme Court, avšak během odvolacího řízení uznala, že k poškození budovy došlo v důsledku rozpínání pyritu. Dne 2. prosince 2014 vydal Supreme Court rozsudek ve věcech vnitrostátního práva, jímž odvolání zamítl, a prohlásil, že závěry High Court ohledně obsahu síry jsou podloženy důkazy a skutková posouzení tohoto soudu jsou odůvodněná, a není namístě je revidovat.

30. Supreme Court nicméně nerozhodl o hlediscích odvolání týkajících se použití práva Evropské unie, neboť pochybuje o tom, zda mají evropské technické normy právní povahu a zda mohou být dovolávány ve smluvních vztazích mezi soukromými osobami, jakož i o výkladu normy EN 13242:2002 a o povinnosti předběžného oznámení irských právních předpisů o prodeji zboží. Rozhodl se tedy přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

- „1) a) Je v případech, kdy se smluvní strana smlouvy uzavřené podle soukromého práva zaváže dodat výrobek vyrobený podle národní normy, která byla přijata k provedení evropské normy vydané na základě pověření Evropské komise podle ustanovení směrnice Rady 89/106/EHS ze dne 21. prosince 1988 o sblížování právních a správních předpisů členských států týkajících se stavebních výrobků, výklad takové normy otázkou, kterou lze položit Soudnímu dvoru Evropské unie jako předběžnou otázku podle článku 267 SFEU?
- b) V případě kladné odpovědi na první otázku písm. a) vyplývá z normy EN 13242:2002, že otázku splnění či porušení této normy lze určit pouze zkouškou provedenou podle norem přijatých (bez pověření) Evropským výborem pro normalizaci (CEN) a uvedených v normě EN 13242:2002, a tyto zkoušky je třeba provést v okamžiku výroby nebo dodání, nebo lze

porušení uvedené normy (a tedy i porušení smlouvy) určit na základě jiných, pozdějších zkoušek, jsou-li výsledky takových zkoušek logicky průkazné, pokud jde o porušení dané normy?

- 2) Je vnitrostátní soud při projednávání soukromoprávní žaloby z porušení smlouvy, pokud jde o výrobek vyrobený podle evropské normy vydané na základě pověření Evropské komise podle směrnice o stavebních výrobcích, povinen nepoužít ustanovení vnitrostátního práva, z nichž vyplývají určité podmínky, pokud jde o přiměřenou tržní jakost a vhodnost k určitému účelu, a to z důvodu, že dané zákonné podmínky či jejich použití vedou ke vzniku norem nebo stanoví technické specifikace či požadavky, které nebyly oznámeny podle ustanovení směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/34/ES ze dne 22. června 1998 o postupu při poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů?
 - 3) Musí vnitrostátní soud, který projednává žalobu z porušení smlouvy uzavřené podle soukromého práva, jež údajně vychází z porušení podmínky týkající se přiměřené tržní jakosti či vhodnosti k použití (která je ze zákona konkludentně součástí dané smlouvy a nebyla smluvními stranami pozměněna ani vyloučena), pokud jde o výrobek vyrobený v souladu s normou EN 13242:2002, vycházet z domněnky, že daný výrobek má přiměřenou tržní jakost a je vhodný ke svému účelu, a pokud ano, lze takovou domněnku vyvrátit pouze důkazem nesplnění normy EN 13242:2002 ve formě zkoušek provedených v souladu se zkušebními protokoly uvedenými v normě EN 13242:2002, a to v okamžiku dodání výrobku?
 - 4) V případě kladné odpovědi na první otázku písm. a) a zároveň na třetí otázku, použije se limit pro celkový obsah síry v kamenivech stanovený normou EN 13242:2002 nebo podle této normy v tom smyslu, že splnění takového limitu je mimo jiné podmínkou vzniku jakékoli domněnky přiměřené tržní jakosti nebo vhodnosti k použití?
 - 5) V případě kladné odpovědi na první otázku písm. a) a zároveň na třetí otázku lze z domněnky stanovené přílohou ZA k normě EN 13242:2002 nebo článkem 4 směrnice o stavebních výrobcích vycházet jen tehdy, je-li prokázáno, že dotčený výrobek byl opatřen značkou „ES“?
31. Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce byla zapsána v kanceláři Soudního dvora dne 30. prosince 2014 a v písemné části řízení předložily vyjádření společnosti James Elliott a Irish Asphalt, jakož i Komise a irská vláda.
32. Jednání konaného dne 19. listopadu 2015 se zúčastnili a ústní vyjádření na něm přednesli zástupci společností James Elliott a Irish Asphalt, jakož i Komise a Irsko.

III – Analýza předběžných otázek

33. Domnívám se, že přípustnost předběžných otázek, jež v projednávané věci položil Supreme Court, je jednoznačná. Pouze Irsko totiž tvrdí, že se spor mezi společnostmi James Elliott a Irish Asphalt týká situace či obchodního vztahu čistě vnitrostátní povahy (porušení smlouvy mezi dvěma irskými podniky) a s působností omezenou pouze na Irsko, jehož důsledky mají být vyřešeny podle irského práva, takže nelze použít žádné právní ustanovení Evropské unie, jehož platnost či výklad by byly zdrojem pochybností.

34. Tento argument vznesený irskou vládou není přípustný, neboť mám stejně jako Supreme Court za to, že k vyřešení projednávaného sporu je nezbytné podat výklad normy EN 13242:2002, která byla přijata v souladu se směrnicemi 89/106 a 98/34 a převzata do irské technické normy I. S. EN 13242:2002. O možném porušení smlouvy má rozhodnout Supreme Court, avšak jeho posouzení může záviset na výkladu unijního práva, což představuje případ, kdy se Soudní dvůr považuje za příslušný k tomu, aby v řízení o rozhodnutí o předběžné otázce odpověděl na otázky, jež mu položí

vnitrostátní soudy²³.

A – První předběžná otázka písm. a): pravomoc Soudního dvora podat výklad harmonizovaných technických norem v řízení o rozhodnutí o předběžné otázce

35. Supreme Court se táže, zda je Soudní dvůr na základě článku 267 SFEU příslušný k tomu, aby v řízení o rozhodnutí o předběžné otázce podal výklad harmonizované technické normy. O přípustnosti předběžné otázky nelze pochybovat stejně jako o její relevantnosti a jejím významu, a to tím spíše že Soudní dvůr neměl zatím příležitost se k tomuto problému vyjádřit přímo.

36. Aby bylo možné odpovědět, je zapotřebí ověřit, zda harmonizované technické normy, jež přijal CEN na základě pověření uděleného Komisí a jež byly zveřejněny v řadě C Úředního věstníku, mohou být pro účely položení předběžných otázek týkajících se platnosti a výkladu považovány za „akt[y] přijat[é] orgány, institucemi nebo jinými subjekty Unie“.

37. Komise i Irish Asphalt ve svých vyjádřeních uvádějí, že tuto otázku již Soudní dvůr vyřešil ve věci Latchways a Eurosafe Solutions. Na rozdíl od nich mám však za to, že ve zmíněném rozsudku Soudní dvůr prohlásil pouze to, že se na ustanovení normy EN 795 týkající se kotvicích zařízení třídy A1 nevztahuje směrnice 89/686, neboť nebyla přijata Komisí a v publikaci Úředního věstníku Evropské unie byla výslovně vyloučena, takže se nejedná o harmonizované technické specifikace. Z tohoto předpokladu Soudní dvůr vyvodil, že tato ustanovení nespádají do rámce unijního práva, a tedy Soudní dvůr nemá pravomoc provádět jejich výklad²⁴.

38. Zastávám názor, že z rozsudku Latchways a Eurosafe Solutions nelze *a sensu contrario* vyvodit závěr, že Soudní dvůr by se prohlásil příslušným, pokud by norma EN 795 představovala v souladu se směrnicí 89/686²⁵ harmonizovanou technickou normu. Při výše uvedené příležitosti Soudní dvůr dokonce vyloučil vyjadřovat se k právní povaze harmonizovaných norem²⁶, přičemž tuto analýzu považuji za nezbytnou k posouzení toho, zda by se zmíněné normy mohly stát předmětem předběžných otázek.

39. Podle názoru Supreme Court by měla být jeho první otázka zodpovězena záporně, neboť vnitrostátní norma provádějící evropskou normu, kterou vypracoval CEN na základě pověření, jež mu udělila Komise v souladu se směrnicí 89/106, nepředstavuje akt přijatý orgánem, institucí nebo subjektem Unie. Tentýž názor zastávají také James Elliott a Irsko, přičemž vycházejí v podstatě ze dvou důvodů: zaprvé z okolnosti, že CEN je soukromým subjektem, a zadruhé z okolnosti, že harmonizované technické normy nemají závaznou povahu. CEN je neziskové soukromoprávní sdružení, které se řídí belgickým právem a seskupuje normalizační orgány z 33 evropských zemí, jež mají všechny rovněž soukromoprávní povahu, takže nemůže být považováno za orgán, instituci ani subjekt Unie²⁷. Irsko je toho názoru, že autonomie CEN není nijak dotčena skutečností, že tato organizace vypracovává

23 — Viz například rozsudek Leur-Bloem (C-28/95, EU:C:1997:369, bod 27).

24 — Věc C-185/08, EU:C:2010:619, bod 36.

25 — Směrnice Rady ze dne 21. prosince 1989 o sblížení právních předpisů členských států týkajících se osobních ochranných prostředků (Úř. věst. L 399, s. 18; Zvl. vyd. 13/10, s. 98).

26 — Věc C-185/08, EU:C:2010:619, bod 35.

27 — V článku 1 stanov CEN se uvádí toto: „Il est constitué une association internationale sans but lucratif (AISBL), avec le numéro d'entreprise 0415.455.651, régie par les lois coordonnées relatives aux associations sans but lucratif, aux associations internationales sans but lucratif et aux fondations“. Text stanov CEN, který byl schválen na mimořádné valné hromadě konané dne 22. července 2013, je dostupný ve francouzštině, angličtině a němčině, přičemž francouzské znění je dostupné na následující adrese: ftp://ftp.cenelec.eu/CEN/AboutUs/Statutes/Statuts_CEN_FR_20140213.pdf.

technické normy z pověření Komise, neboť toto pověření může přijmout či odmítnout²⁸. Dodržování harmonizovaných technických norem vypracovaných CEN je ostatně vždy pouze dobrovolné, přičemž James Elliott tvrdí, že pokud by bylo jejich používání soudně vymáháno, odporovalo by to myšlence harmonizace právních předpisů, kterou mají zajistit směrnice vycházející z nového přístupu.

40. Tyto argumenty mě nepřesvědčily. Především, že navrhuju, aby odpověď na první otázku byla kladná, v tom smyslu, že Soudní dvůr by se měl prohlásit příslušným k zodpovězení takových předběžných otázek týkajících se výkladu harmonizovaných technických norem, jako byly položeny v projednávané věci. Pro účely článku 267 SFEU je namístě považovat tyto normy za „akt[y] přijat[é] orgány, institucemi nebo jinými subjekty Unie“.

41. Mé mínění se opírá o tři argumenty, jimiž se budu zabývat níže: a) používání směrnic prosazujících nový přístup nemůže být v rozporu s pravomocí Soudního dvora rozhodovat o předběžných otázkách; b) Komise do značné míry dohlíží na postup, který CEN uplatňuje při vypracovávání harmonizovaných technických norem, a c) fungování CEN jakožto organizace Evropské unie zabývající se normalizací je podmíněno jednáním Evropské unie.

1. Používání směrnic prosazujících nový přístup nemůže být v rozporu s pravomocí Soudního dvora rozhodovat o předběžných otázkách

42. Směrnice 89/106 neprovádí úplnou a podrobnou harmonizaci technických specifikací stavebních výrobků včetně kameniva a přímo souvisí s normou EN 13242:2002. Tato směrnice stanoví minimální požadavky, jež mohou být kladeny na stavební materiály s cílem zajistit bezpečnost staveb, a uvádí, že je věcí evropských normalizačních orgánů, aby následně přijaly normy obsahující přesné technické specifikace, které zaručí, že tyto materiály budou splňovat základní požadavky vyplývající ze směrnice. Používání harmonizovaných norem je dobrovolné a splnění požadavků může výrobce v každém případě zajistit uplatněním jiných technických specifikací. Na výrobky, při jejichž výrobě byly dodrženy harmonizované normy, se ovšem vztahuje předpoklad shody se základními požadavky stanovenými směrnicí 89/106²⁹.

43. Unijní zákonodárce používá metodu spočívající v odkazu na nástroj technické normalizace, která je obvyklá ve vnitrostátních právních řádech i v mezinárodním právu a jejíž význam se v Evropské unii zvýšil od roku 1985 v souvislosti s budováním vnitřního trhu³⁰. V souladu s touto metodou obsahuje směrnice 89/106 pouze základní prvky harmonizované právní úpravy použitelné na stavební výrobky, které musí být nutně doplněny normami CEN, aby byl možný volný pohyb těchto výrobků na vnitřním trhu.

44. Má-li Soudní dvůr pravomoc podávat v rámci řízení o rozhodnutí o předběžné otázce výklad směrnice 89/106³¹, což je nepochybné, znamená to, že stejně tak musí mít i možnost odpovídat na předběžné otázky týkající se harmonizovaných technických norem, jež tuto směrnicí doplňují. V opačném případě by harmonizace stavebních výrobků pozbyla účinnosti, neboť by v jednotlivých členských státech mohly vzniknout rozdílné výklady harmonizovaných technických norem (v projednávané věci normy EN 13242:2002).

28 — Nařízení (EU) Evropského parlamentu a Rady č. 1025/2012 ze dne 25. října 2012 o evropské normalizaci, změně směrnic Rady 89/686/EHS a 93/15/EHS a směrnic Evropského parlamentu a Rady 94/9/ES, 94/25/ES, 95/16/ES, 97/23/ES, 98/34/ES, 2004/22/ES, 2007/23/ES, 2009/23/ES a 2009/105/ES, a kterým se ruší rozhodnutí Rady 87/95/EHS a rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1673/2006/ES (Úř. věst. L 316, s. 1).

29 — Viz podrobněji Evropská komise, *Pokyny Komise o uplatňování směrnic vypracovaných na základě ustanovení nového přístupu a globálního přístupu*, 2000.

30 — V tomto ohledu viz Álvarez García, V., *Industria*, Iustel, Madrid, 2010; Aubry, H.; Brunet, A.; Peraldi Leneuf, F., *La normalisation en France et dans l'Union européenne*, Presses universitaires d'Aix-Marseille, 2012; Scheppel, H., *The Constitution of Private Governance: Products Standards in the Regulation of Integrating Markets*, Hart Publishing, Oxford, 2005.

31 — Viz mimo jiné rozsudky Komise v. Portugalsko (C-432/03, EU:C:2005:669), Komise v. Belgie (C-227/06, EU:C:2008:160), Ascafor a Asidac (C-484/10, EU:C:2012:113), a Elenca (C-385/10, EU:C:2012:634).

45. Uplatnění „nového přístupu“ v harmonizačních směrniciích nemůže vést k omezení pravomoci Soudního dvora podávat v řízení o rozhodnutí o předběžné otázce výklad všech harmonizovaných právních předpisů (tj. směrnice a harmonizovaných technických norem, které ji doplňují) použitelných na výrobu určitého zboží a na jeho uvádění na trh. Platí-li, že v případě směrnice zajišťující úplnou harmonizaci se pravomoc rozhodovat o předběžných otázkách vztahuje na všechny harmonizované normy týkající se sporného výrobku, tentýž závěr musí platit i pro směrnice vycházející z nového přístupu, jejichž používání nemůže omezovat pravomoci Soudního dvora.

2. Komise do značné míry dohlíží na postup, který CEN uplatňuje při vypracovávání harmonizovaných technických norem

46. Legislativní metodu spočívající v uvádění odkazů na evropskou normalizaci uplatňuje zákonodárce Evropské unie jak obecně, tak konkrétně v jednotlivých směrniciích, které z této metody vycházejí. Obecná právní úprava byla původně obsažena ve směrnici 83/189 a následně pak ve směrnici 98/34, která byla nedávno nahrazena směrnicí 2015/1535. Konkrétní právní úprava týkající se stavebních výrobků byla součástí směrnice 89/106, která byla posléze nahrazena nařízením č. 305/2011. Znamená to tedy, že se nejedná o situaci, v níž by CEN z vlastního podnětu a bez jakékoli souvislosti s unijním právem zajišťoval technickou normalizaci na čistě soukromé úrovni. Komise naopak dohlíží na postup, jakým CEN na základě pověření vypracovává harmonizované technické normy, přičemž se soustředí na jednotlivé prvky, jimiž se budu zabývat v následujících bodech.

47. Zaprvé každá harmonizovaná technická norma musí být vypracována na základě pověření, jež Komise udělí CEN. Norma EN 13242:2002 vycházela z pověření M/125.

48. Směrnice 89/106 v čl. 4 odst. 2 a v čl. 7 odst. 1 uvádí, že harmonizovanými normami se rozumí technické specifikace přijaté CEN, Evropským výborem pro normalizaci v elektrotechnice (dále jen „Cenelec“) nebo oběma „na základě pověření udělených Komisí v souladu s postupem stanoveným ve směrnici 83/189 a po konzultaci výboru uvedeného v článku 19 v souladu s obecnými hlavními směry pro spolupráci mezi Komisí a těmito orgány podepsanými dne 13. listopadu 1984“. CEN nemůže vypracovat žádnou harmonizovanou normu, aniž získal pověření obsahující základní hlediska, jimiž se musí při vypracování dané harmonizované technické normy řídit.

49. Bez pověření M/125 by tedy CEN normu EN 13242:2002 nepřijal. CEN sice vypracovává rovněž evropské technické normy z vlastního podnětu, v tomto případě se ale nejedná o harmonizované normy navazující na určitou směrnici, přičemž na výrobky, které tyto normy splňují, se nevztahuje předpoklad shody se směrnicí ani možnost volného pohybu³². Tak tomu bylo například v případě normy EN 795, která byla dotčena ve věci *Latchways a Eurosafe Solutions*³³, v níž Soudní dvůr prohlásil, že nemá pravomoc k tomu, aby podal výklad této normy v řízení o rozhodnutí o předběžné otázce, neboť tato norma nemá žádnou vazbu k právu Evropské unie.

50. Zadruhé je nezbytné, aby byl odkaz na harmonizované technické normy zveřejněn v *Úředním věstníku Evropské unie*. Podle čl. 7 odst. 3 směrnice 89/106 je toto zveřejnění podmínkou k tomu, aby tyto normy mohly vést k hlavnímu účinku, který jim přiznává směrnice, tj. vytvářet předpoklad, že splnění těchto podmínek znamená i soulad s touto směrnicí a záruku volného pohybu daného výrobku v Unii.

32 — Z údajů poskytnutých Komisí vyplývá, že procentní podíl, který mezi evropskými technickými normami, jež přijímají CEN, European Telecommunications Standards Institute (dále jen „Cenelec“/Cenelec a ETSI, zaujímají harmonizované normy, se zvýšil z 3,55 % v roce 1989 na 20 % v roce 2009 (SEC(2011) 671 final, s. 6).

33 — Věc C-185/08, EU:C:2010:619.

51. V *Úředním věstníku Evropské unie* však není zveřejňován úplný obsah harmonizované normy, nýbrž pouze odkaz na tuto normu. Harmonizované technické normy, které vypracoval CEN, jsou dostupné v anglickém, francouzském a německém znění, načež vnitrostátní normalizační orgány, které jsou členy CEN, připraví znění pro jednotlivé státy a prodávají je zainteresovaným osobám. Tyto vnitrostátní organizace jsou majitelkami práv k duševnímu vlastnictví vyplývajících z jednotlivých vnitrostátních znění harmonizované technické normy a za šíření těchto norem vybírají poplatky, což dalo v některých členských státech podnět k vydání rozmanité judikatury zabývající se otázkou, zda je nutné, aby byly vnitrostátní technické normy úředně zveřejněny, pokud na ně zákonodárci odkazují³⁴. Nedomnívám se, že by pro účely tohoto řízení o rozhodnutí o předběžné otázce bylo nezbytné, abych se hlouběji zabýval významnou otázkou, zda má být úřední zveřejnění celého znění harmonizovaných technických norem považováno za nezbytné k tomu, aby tyto normy nabyly právních účinků³⁵ a byla dodržena zásada zveřejňování právních předpisů. Tento požadavek by měl velmi výrazný dopad na evropský systém normalizace, zejména na prodej harmonizovaných technických norem uskutečňovaný vnitrostátními normalizačními orgány.

52. Cílem povinného zveřejnění odkazu na harmonizovanou normu v *Úředním věstníku* je zajistit, aby Komise měla přehled o obsahu této normy, a mohla tak ověřit, zda je tato norma v souladu s pověřením uděleným CEN i se směrnicí. V článku 5 směrnice 89/106 byla tato povinnost stanovena poněkud nejasně, ale znění čl. 10 odst. 6 nařízení č. 1025/2012 i čl. 17 odst. 5 nařízení č. 305/2011, které je nyní použitelné na stavební výrobky, je již zcela jednoznačné. Rozhodnutí o zveřejnění, vydané Komisí, nabývá právního účinku a představuje tedy akt, proti němuž lze podat žalobu na neplatnost³⁶.

53. Zatřetí podle článku 5 směrnice 89/106 mají Komise i členské státy možnost podat formální námitky proti normě, kterou vypracoval CEN, domnívají-li se, že tato norma nesplňuje požadavky stanovené směrnicí nebo není v souladu s pověřením uděleným Komisí. Podáním této námitky lze zabránit tomu, aby byla harmonizovaná norma zveřejněna v *Úředním věstníku Evropské unie*, nebo zajistit pozdější odstranění tohoto zveřejnění v případě, že byla námitka podána *a posteriori*. V takovýchto případech nezakládá technická norma, kterou vypracuje CEN, předpoklad shody daného výrobku se směrnicí.

54. Vzhledem k tomu, že v jednotlivých směrnících vycházejících z nového přístupu je postup podávání námitek proti harmonizovaným technickým normám stanoven různými způsoby, článek 11 nařízení č. 1025/2012 tento postup sjednotil³⁷. V současné době musí Komise provést kontrolu *ex ante*, a to ještě před zveřejněním dané normy. Formální námitky mohou podávat členské státy a Evropský parlament, nikoli již Komise, která je povinna provést kontrolu harmonizované technické normy, což

34 — Německé soudy Bundesgerichtshof (BGH, 30. června 1983, GRUG 1984, s. 117 až 119) a Bundesverfassungsgericht (BVerfGE, 29. července 1998, ZUM 1998, s. 926) dospěly k závěru, že na technické normy Německého ústavu pro normalizaci (Deutsches Institut für Normung, „DIN“) se nevztahují práva k duševnímu vlastnictví a že tyto normy musí být zveřejněny. Nizozemský Hoge Raad (Hoge Raad, 22. června 2012, LNJ:BW0393) měl ve věci *Knooble* za to, že na technické normy Nizozemského institutu pro normalizaci (Nederlands Normalisatie Instituut, „NEN“) se tato práva vztahují a že jejich úřední zveřejnění není závazné. Viz analýzu Van Gestel, R.; Micklitz, H.-W., „European integration through standardization: How judicial review is breaking down the club house of private standardization bodies“, *Common Market Law Review*, 2013, č. 1, s. 145 až 182.

35 — V nedávno vydaném rozsudku Balázs (C-251/14 EU:C:2015:687, bod 54) vyložil Soudní dvůr čl. 1 bod 6 směrnice 98/34 v tom smyslu, že nevyžaduje, aby byla norma ve smyslu tohoto ustanovení zpřístupněna v úředním jazyce dotyčného členského státu. Ve zmíněné věci se jednalo o maďarskou normu MSZ EN 590:2009 týkající se specifikace bodu vzplanutí motorové nafty, jejímž cílem bylo provedení evropské normy EN 590:2009 a která se stala v maďarském právu závaznou podle čl. 110 odst. 13 zákona o spotřební dani. Vnitrostátní norma MSZ EN 590:2009 nebyla dostupná v maďarštině, ale pouze v angličtině.

36 — Článek 10 odst. 6 nařízení č. 1025/2012 stanoví, že „[p]okud harmonizovaná norma splňuje požadavky, které má tato norma upravovat a které jsou stanoveny v příslušném harmonizačním právním předpisu Unie, zveřejní Komise bezodkladně odkaz na tuto harmonizovanou normu v *Úředním věstníku Evropské unie* nebo jej jiným způsobem zveřejní v souladu s podmínkami stanovenými v příslušném aktu harmonizačních právních předpisů Unie“. V téže duchu i čl. 17 odst. 5 nařízení č. 305/2011 jasně uvádí, že „Komise posoudí, zda se harmonizované normy vypracované evropskými normalizačními orgány shodují s příslušným mandátem. Komise zveřejní v *Úředním věstníku Evropské unie* seznam odkazů na harmonizované normy, které jsou ve shodě s příslušnými mandáty“. Viz Schepel, H., „The new approach to the New Approach: The juridification of harmonized standards in EU law“, *Maastricht Journal of European and Comparative Law*, 2013, č. 4, s. 531.

37 — Článek 11 nařízení č. 1025/2012, jehož předmětem jsou formální námitky proti harmonizovaným normám, stanoví toto:

je nezbytným předpokladem k tomu, aby mohl být odkaz na tuto normu zveřejněn. Stejně jako rozhodnutí týkající se zveřejnění harmonizovaných technických norem musí být i rozhodnutí Komise přijatá v souvislosti s formálními námitkami, jež proti takovýmto normám podaly členské státy nebo Evropský parlament, považována za právní akty, proti nimž může být podána žaloba na neplatnost³⁸.

55. Možnost, aby členské státy a Evropský parlament mohly podat formální námitky, jakož i jednání Komise před zveřejněním harmonizovaných technických norem nasvědčují tomu, že se v tomto případě jedná o „kontrolované“ přenesení zákonodárné pravomoci na soukromý normalizační orgán³⁹.

3. Fungování CEN jakožto subjektu Evropské unie zabývajícího se normalizací je podmíněno ze strany Evropské unie

56. Jak jsem již uvedl, CEN je soukromý normalizační orgán, který se řídí belgickým právem a sdružuje vnitrostátní organizace členských států Evropské unie a Evropského sdružení volného obchodu. Co do struktury a fungování se tato organizace podobá většině organizací pro normalizaci, až na určité odlišnosti vyplývající z její nadnárodní povahy⁴⁰. Soukromá povaha této organizace se plně projevuje v situacích, kdy CEN vypracovává evropské technické normy, které nejsou harmonizovány, avšak sám CEN jedná jiným způsobem, když je jeho činnost zaměřena na plnění pověření, jež mu udělila Komise za účelem vypracování harmonizovaných norem.

57. Pokud se CEN zabývá činností, která souvisí s harmonizovanými technickými normami, spolupracuje přitom s Komisí, a to na základě dohody, která má podobu pravidelně obnovovaných obecných pokynů⁴¹. V těchto pokynech je zdůrazněn význam normalizace pro evropskou politiku a pro volný pohyb zboží a služeb, jakož i pro zvýšení konkurenceschopnosti evropských výrobců⁴². Pro

„1.

Pokud se členský stát nebo Evropský parlament domnívá, že harmonizovaná norma zcela nesplňuje požadavky, které má tato norma upravovat a které jsou stanoveny v příslušných harmonizačních právních předpisech Unie, informuje o tom Komisi s uvedením podrobného vysvětlení a Komise po konzultaci s výborem zřízeným příslušným harmonizačním právním předpisem Unie, pokud takový výbor existuje, nebo po konzultacích s odborníky v daném odvětví v jiné formě rozhodne:

a) zveřejnit, nezveřejnit nebo zveřejnit s omezením odkazy na příslušnou harmonizovanou normu v *Úředním věstníku Evropské unie*;

b) zachovat, zachovat s omezením nebo zrušit odkazy na příslušnou harmonizovanou normu v *Úředním věstníku Evropské unie*.

2. Komise na svých internetových stránkách zveřejní informace o harmonizovaných normách, na něž se vztahuje rozhodnutí uvedené v odstavci 1.

3. Komise informuje o rozhodnutí podle odstavce 1 dotčenou evropskou normalizační organizací a v případě potřeby požádá o revizi dotčených harmonizovaných norem.

[...]

38 — Viz usnesení Schmoldt a další v. Komise (C-342/04 P, EU:C:2005:562), v němž bylo prohlášeno, že žalobci ve zmíněném řízení nemají aktivní legitimaci k tomu, aby navrhli zrušení rozhodnutí Komise 2003/312/ES ze dne 9. dubna 2003 o zveřejnění odkazu na normy týkající se tepelněizolačních výrobků, geotextilií, stabilních hasicích zařízení a sádrových tvárnic podle směrnice Rady 89/106/EHS (Úř. věst. L 114, s. 50; Zvl. vyd. 13/31, s. 183), jímž byla zamítnuta námitka, kterou podala Spolková republika Německo podle čl. 5 odst. 1 této směrnice proti deseti normám, jež vypracoval CEN pro tepelněizolační výrobky pod čísly EN 13162:2001 až EN 13171:2001.

39 — Rád bych uvedl alespoň to, že někteří autoři pochybují o tom, zda je užívání metod odkazování na harmonizované technické normy, jež uplatňuje zákonodárce Unie ve směrnících vycházejících z nového přístupu, slučitelné s judikaturou Meroni. Viz Hofmann, H.; Rowe, G.; Türk, A., *Administrative Law and Policy of the European Union*, Oxford University Press, 2011, s. 598 až 600.

40 — Většina normalizačních organizací dodržuje zásady normalizace, které jsou stanoveny v příloze 3 Dohody o technických překážkách obchodu WTO, jejíž součástí je Kodex správné praxe pro přípravu, přijímání a uplatňování norem. Znění tohoto kodexu je dostupné na internetových stránkách http://www.wto.org/spanish/docs_s/legal_s/17-tbt_s.htm#ann3. Články 2 a 5 Dohody WTO a příloha 3 byly provedeny rozhodnutím Výboru pro technické překážky obchodu o zásadách pro rozvoj mezinárodních norem, pokynů a doporučení ve vztahu k článkům 2, 5 a příloze 3 Dohody, *G/TBT/9*, 13. listopadu 2000. Těmito hlavními zásadami jsou: transparentnost, otevřenost, nestrannost a shoda, účinnost a relevantnost, jakož i soudržnost.

41 — Obecné pokyny pro spolupráci mezi CEN, CENELEC a ETSI a Evropskou komisí a Evropským sdružením volného obchodu – 28. března 2003 (Úř. věst. 2003, C 91, s. 7). První pokyny byly přijaty dne 13. listopadu 1985.

42 — Viz dokument COM(2011) 311 final, jehož součástí je sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru nazvané „Strategická vize pro evropské normy – další pokroky v posílení a urychlení udržitelného růstu evropského hospodářství do roku 2020“.

tyto účely se stanoví společné zásady, jimiž se musí řídit vzájemné vztahy a spolupráce, přičemž normalizační orgány se zaváží k tomu, že při vypracovávání norem budou postupovat tak, aby co nejvíce prospívaly zájmům Unie. Komisi je na oplátku uložena povinnost tyto organizace podporovat a pomáhat jim při jejich práci.

58. Kromě toho poskytuje Komise výboru CEN také finanční prostředky pro vypracovávání harmonizovaných technických norem. Rozhodnutí č. 1673/2006/ES⁴³ stanoví, že Unie bude evropskou normalizaci finančně podporovat s cílem zaručit, že harmonizované evropské normy budou vypracovávány a revidovány s ohledem na unijní cíle, právní předpisy a politiky. Počet harmonizovaných norem, jež si Komise vyžádá od CEN a od ostatních organizací, je omezený a představuje pouze malou část z celkového množství vypracováváných norem. Největší podíl nákladů na normalizaci nese průmysl, což svědčí o tom, že spolupráce Evropské unie s CEN představuje „ekonomicky výhodné“ řešení v situaci, kdy myšlenka vytvoření výkonné agentury pro přijímání technických norem požadovaných směrnicemi vycházejícími z nového přístupu byla odmítnuta⁴⁴.

59. Skutečnost, že normalizační orgány (v projednávaném případě CEN) mají soukromou povahu, však neznamená, že jejich činnost nesouvisí s právem Evropské unie. V rozsudku *Fra.bo*⁴⁵ Soudní dvůr prohlásil, že článek 34 SFEU se použije na normalizační a certifikační činnosti soukromoprávní organizace, pokud se na základě vnitrostátních právních předpisů má za to, že výrobky certifikované touto organizací odpovídají vnitrostátním právním předpisům, což brání uvádění na trh výrobků, jež zmíněnou organizací certifikovány nejsou.

60. Jestliže Soudní dvůr neměl pochybnosti v situaci, kdy přezkoumával, zda jsou s unijním právem (konkrétně se zákazem opatření s účinkem rovnocenným množstevním omezením) slučitelné činnosti, jimiž se zabývá vnitrostátní normalizační orgán v souvislosti s vnitrostátní právní úpravou, tím spíše musí mít pravomoc vyjádřit se v řízení o rozhodnutí o předběžné otázce k tomu, zda jsou s tímto zákazem slučitelné harmonizované technické normy, jež vypracoval CEN, a podat výklad těchto norem, jakož i směrnic, jež na tyto normy odkazuje.

61. Za rozhodující argument považuji to, že pravomoc Soudního dvora podávat výklad tohoto druhu technických norem podle mého názoru zcela jednoznačně vyplývá z flexibility, kterou Soudní dvůr prokázal tím, že poskytl odpovědi na předběžné otázky týkající se nejrůznějších aktů zakládajících právní účinky, jež neměly podobu nařízení, směrnic či rozhodnutí. Například v rozsudku *Grimaldi*⁴⁶, jehož předmětem bylo doporučení přijaté na základě Smlouvy o EHS, Soudní dvůr uvedl, že „článek 177 uděluje Soudnímu dvoru pravomoc bez výjimky rozhodovat o předběžných otázkách týkajících se platnosti a výkladu aktů přijatých orgány Společenství“⁴⁷. Stejný flexibilní přístup Soudní

43 — Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1673/2006 ze dne 24. října 2006 o financování evropské normalizace (Úř. věst. L 315, s. 9). Toto rozhodnutí bylo zrušeno a jeho ustanovení byla vložena do článků 15 až 19 nařízení č. 1025/2012.

44 — Tato možnost byla výslovně vyloučena během přípravných prací k nařízení č. 1025/2012. Viz dokument SEC(2011) 671 final, s. 24.

45 — Věc C-171/11 (EU:C:2012:453, bod 32). Ve zmíněné věci se jednalo o německou soukromoprávní normalizační organizaci, která vypracovávala technické normy v odvětví plynoinstalací a vodoinstalací, a to na základě podobného schématu jako v případě směrnic vycházejících z nového přístupu, v tom smyslu, že německá organizace vypracovala technickou normu W534, přičemž podle německých právních předpisů se u výrobků pro zřízení, rozšiřování, změny a údržbu zákaznických zařízení, jež jsou připojena k veřejné vodovodní síti, vychází z předpokladu, že pokud splňují výše uvedenou technickou normu W534, jsou v souladu s uznanými technickými pravidly. Za těchto okolností vede úprava obsažená v § 12 odst. 4 AVBWasserV nařízení o dodávkách vody podle vylíčení předkládajícího soudu k tomu, že distribuce trubek a příslušenství pro dodávky pitné vody není v Německu bez odpovídající certifikace ze strany normalizační organizace DVGW, prokazující splnění této technické normy, prakticky možná.

46 — Věc C-322/88, EU:C:1989:646, bod 8. V témže smyslu rozsudek *Deutsche Shell* (C-188/91, EU:C:1993:24, bod 18).

47 — Podle mínění generálního advokáta Ruiz Jarabo Colomera tím Soudní dvůr v řízení o předběžné otázce potvrdil svoji příslušnost k výkladu aktů soft law přijatých v souladu se Smlouvou, přičemž uvedl, že tyto akty nepostrádají právní důsledky, a proto mají vnitrostátní soudy povinnost „na ně brát zřetel“ při rozhodování sporů, které jim byly předloženy, zejména pokud objasňují výklad vnitrostátních právních předpisů přijatých za účelem jejich provedení nebo, pokud je jejich cílem doplnit závazné předpisy Společenství. Viz stanovisko generálního advokáta Ruiz Jarabo Colomera přednesené ve věci *Lodato & C* (C-415/07, EU:C:2008:658, bod 34).

dvůr zaujal v nedávné době i v rozsudku Gauweiler a další, v němž v řízení o rozhodnutí o předběžné otázce řešil pochybnosti, jež vyvstaly u německého ústavního soudu v souvislosti s programem OMT („Outright Monetary Transactions“, přímé měnové operace), který představoval akt dosti atypické povahy⁴⁸.

62. Mám tedy za to, že norma EN 13242:2002, která vychází z pověření M/125 uděleného Komisí na základě směrnic 89/106 a 98/34, zakládá právní účinky na vnitřním trhu a že Soudní dvůr má pravomoc podat její výklad. Hlavním důvodem je to, že pokud daný výrobek (kamenivo pro stavební účely) splňuje harmonizovanou normu, existuje předpoklad, že splňuje požadavky stanovené směrnicí 89/106, což umožňuje, aby byl tento výrobek bez překážek uváděn na trh na vnitřním trhu.

63. S ohledem na výše uvedené argumenty tedy navrhuji Soudnímu dvoru, aby na první předběžnou otázku písm. a) odpověděl takto: v případech, kdy se smluvní strana smlouvy uzavřené podle soukromého práva zaváže dodat výrobek vyrobený podle vnitrostátní technické normy, která byla přijata k provedení harmonizované technické normy, kterou vydal CEN na základě pověření Komise, je Soudní dvůr příslušný k tomu, aby se v řízení o rozhodnutí o předběžné otázce vyjádřil k výkladu této harmonizované technické normy.

B – První předběžná otázka písm. b): metody prokazování splnění harmonizované normy EN 13242:2002

64. Supreme Court si přeje zjistit, zda norma EN 13242:2002 vyžaduje, aby bylo její splnění prokázáno: a) výlučně použitím metod prokázání shody, které jsou stanoveny v této normě a uplatněny v okamžiku výroby či dodání výrobku, nebo b) pozdějším uplatněním jiných důkazních prostředků, pokud jejich výsledky logicky prokazují porušení dané normy.

65. Supreme Court je toho názoru, že shodu s normou EN 13242:2002 nebo její porušení lze určit nejen k datu výroby nebo dodání výrobku, ale rovněž během přiměřené životnosti výrobku, a že takové porušení či shodu lze prokázat pomocí důkazů, které mají logickou vypovídací hodnotu. Tentýž názor zastávají i James Elliott, Irsko a Komise, zatímco Irish Asphalt má za to, že norma EN 13242:2002 povoluje pouze použití důkazních metod, které jsou v ní stanoveny, a to výlučně v okamžiku výroby či dodání výrobku.

66. Z pověření M/125 (bod 9 kapitoly II) vyplývala pro CEN povinnost začlenit do harmonizované normy odkaz na zkušební metodu či metody, jimiž mají být určeny vlastnosti výrobku a jeho shoda s technickými specifikacemi stanovenými touto normou. V kapitole III bodě 2 bylo v témže smyslu stanoveno, že „[h]armonizovaná norma bude obsahovat [...] [m]etody (výpočtu, zkušební metody či jiné) nebo odkaz na normu obsahující metody určení takových vlastností“.

67. Bod 6 normy EN 13242:2002 uvádí zkušební metody nezbytné pro použití této normy a odkazuje na zkušební metody stanovené v různých neharmonizovaných evropských normách, které CEN vypracoval (konkrétně v normách EN 1097-2:1998, EN 1367-2 a EN 1744-1:1998)⁴⁹. Jedná se tedy o případ, kdy je obsah neharmonizovaných evropských technických norem vložen do harmonizované technické normy prostřednictvím odkazu. V technické normalizaci v odvětví stavebnictví je tato praxe obvyklá, neboť v tomto odvětví daleko více než na samotných vlastnostech materiálu záleží na určení metod, jimiž má být analyzován vliv těchto vlastností na zajištění bezpečnosti staveb⁵⁰.

48 — Věc C-62/14, EU:C:2015:400, a stanovisko generálního advokáta Cruz Villalóna přednesené ve zmíněné věci (C-62/14, EU:C:2015:7, body 73 až 80).

49 — Normy EN 1097-2:1998, Zkoušky určení mechanických a fyzikálních vlastností kameniva. Část 2: Metody určení odolnosti proti tříštění, EN 1367-2 – Zkoušky určení tepelných vlastností a stability kameniva. Část 2: Zkouška obsahu chloridu vápenatého, a EN 1744-1:1998 – Zkoušky určení chemických vlastností kameniva. Část 1: Chemická analýza.

50 — Článek 17 odst. 3 nařízení č. 305/2011.

68. Není nutné zabývat se výše uvedeným typem odkazů podrobněji, ale jeví se mi jako zřejmé, že použití zkušebních metod založených na dobrovolnosti zcela jednoznačně umožňuje, aby bylo v okamžiku, kdy je daný výrobek uveden na trh či dodán, prokázáno splnění technických specifikací vyplývajících z harmonizované normy, což znamená, že se na tento výrobek může vztahovat předpoklad shody se směrnicí 89/106, a tím i možnost volného pohybu. Pro účely takového důkazu by mohly být uplatněny jiné typy technicky platných zkoušek, což ostatně nevyklučuje ani norma EN 13242:2002.

69. Kromě toho zastávám názor, že zkouškám dokládajícím splnění technických specifikací vyplývajících z normy EN 13242:2002 může být stavební výrobek (v projednávané věci kamenivo) podroben nejen v okamžiku, kdy jej výrobce uvádí na trh, ale po celou dobu ekonomicky přiměřené životnosti zboží. Takovýto závěr vyplývá i z čl. 3 odst. 1 směrnice 89/106, podle něhož základní požadavky stanovené touto směrnicí ovlivňují výrobky a musí být splňovány během „ekonomicky přiměřené životnosti“.

70. Totéž lze vyvodit i z ochranné doložky stanovené v článku 21 směrnice 89/106, neboť výrobek, u kterého byla prohlášena shoda s výše uvedenou směrnicí, může členský stát stáhnout z trhu, pouze pokud provede dodatečné zkoušky a zjistí, že tento výrobek skutečně nespĺňuje základní požadavky týkající se bezpečnosti, kladené touto směrnicí. Pokud by mohly být zkoušky shody prováděny výlučně v okamžiku prvního uvedení výrobku na trh, kontrola ze strany výrobce by se stala téměř neomezenou vzhledem k výši nákladů, jež by musel kupující nést, kdyby měl získané zboží podrobit takovýmto zkouškám. Jak uvádí James Elliott ve svém vyjádření, znamenalo by to, že předpoklad souladu se směrnicí 89/106, který má původně podobu domněnky *iuris tantum*, by se stal téměř nezvratným.

71. Navrhují tedy, aby odpověď na první předběžnou otázku písm. b) zněla následovně: harmonizovaná norma EN 13242:2002 musí být vykládána v tom smyslu, že umožňuje, aby bylo porušení jejích technických specifikací prokázáno na základě jiných zkušebních metod, než jaké jsou v této normě výslovně stanoveny, a že veškeré tyto metody mohou být použity v kterémkoli okamžiku ekonomicky přiměřené životnosti výrobku.

C – Třetí předběžná otázka: předpoklad vhodnosti k určenému použití, týkající se výrobků, které jsou v souladu se směrnicí 89/106

72. Prostřednictvím své třetí otázky se Supreme Court táže, zda předpoklad vhodnosti stavebního materiálu k určenému použití, který vyplývá z čl. 4 odst. 2 směrnice 89/106, platí i pro určení tržní jakosti tohoto výrobku v případě, že je vyžadována obecnou vnitrostátní právní úpravou použitelnou na prodej zboží.

73. Všichni účastníci projednávaného řízení s výjimkou Irish Asphalt navrhuji, aby byla tato otázka zodpovězena záporně, což je podle mého názoru správné. Předpoklad vhodnosti k určenému použití, který je stanoven v čl. 4 odst. 2 směrnice 89/106, je platný v rámci tohoto právního předpisu Evropské unie a pro účely uvádění výrobků na trh na vnitřním trhu bez technických překážek. Z logiky věci vyplývá, že Soudní dvůr má pravomoc podat výklad výše uvedeného předpokladu i všech ustanovení směrnice 89/106, jež s ním souvisí. Tento předpoklad však nelze přenést ani použít pro účely určení tržní jakosti stavebního výrobku v případech, kdy mají být takové vnitrostátní právní předpisy, jako jsou právní předpisy, jež upravují v Irsku prodej zboží, použity na soukromoprávní obchodní vztahy.

74. Soudnímu dvoru nepřísluší, aby se v řízení o rozhodnutí o předběžné otázce vyjadřoval k výkladu vnitrostátních právních předpisů, a tudíž ani k výkladu prvků, které mají sloužit k hodnocení tržní jakosti zboží ve smyslu vnitrostátních právních předpisů, podle nichž mají soudy rozhodnout o tom, zda došlo k porušení soukromoprávní smlouvy.

75. Navrhuji tedy Soudnímu dvoru, aby na třetí předběžnou otázku odpověděl následovně: předpoklad vhodnosti stavebních výrobků k určenému použití, který stanoví směrnice 89/106 s cílem usnadnit jejich volný pohyb na vnitřním trhu, nelze uplatnit na hodnocení tržní jakosti těchto výrobků pro účely použití vnitrostátního právního předpisu upravujícího prodej zboží.

D – Čtvrtá předběžná otázka: maximální obsah síry stanovený harmonizovanou normou EN 13242:2002

76. Prostřednictvím čtvrté otázky se Supreme Court táže, zda norma EN 13242:2002 stanoví (nebo zda lze na základě této normy stanovit) limit pro celkový obsah síry v kamenivech v tom smyslu, že splnění takového limitu je podmínkou vzniku jakéhokoli předpokladu vhodnosti k určenému použití.

77. Odpověď na tuto otázku je v podstatě záporná. Článek 6 bod 3 normy EN 13242:2002 ukládá povinnost oznámit celkový obsah síry v kamenivech, ale nestanoví, že by procentní podíl této látky měl představovat nejvýše 1 %. Předmětem tabulky č. 13, na kterou čl. 6 bod 3 odkazuje, je „Jiné než hutní vysokopecní kamenivo chlazené vzduchem“ (tj. kamenivo, které je dotčeno v projednávané věci), přičemž se v ní uvádí, že toto kamenivo může obsahovat buď méně než 1 % síry, nebo více než 1 % síry. Považuji tedy znění tohoto bodu za naprosto jednoznačné.

78. NSAI zveřejnil v roce 2004 pokyny k používání normy I. S. EN 13242:2002, které vychází ze třetí poznámky k bodu 6 odst. 1 normy EN 13242:2002, v němž se odkazuje na vnitrostátní ustanovení místa, kde má být kamenivo používáno k účelům, pro které je určeno. Podle těchto pokynů má být celkový obsah síry v dotčeném kamenivu omezen na 1 %. Domnívám se však, že výše uvedená třetí poznámka neumožňuje stanovení takového absolutního limitu.

79. Mám za to, že vnitrostátní technická norma provádějící harmonizovanou technickou normu, kterou vypracoval CEN, nemůže mít takový obsah, který by byl s posledně jmenovanou normou v rozporu. Nestanoví-li norma EN 13242:2002 žádný limit pro obsah síry v kamenivu, normalizační orgán členského státu není oprávněn stanovit absolutní limit ve výši 1 %. Takovéto ustanovení by bylo v rozporu s užitečným účinkem harmonizované normy, která by tak mohla být v jednotlivých členských státech uplatňována různými způsoby, což by ohrozilo splnění cíle sledovaného směrnicí 89/106, kterým je podpora volného pohybu stavebních výrobků na vnitřním trhu. Článek 17 odst. 5 nařízení č. 305/2011 nyní jednoznačně stanoví, že „vnitrostátní normy, které jsou v rozporu s harmonizovanými normami, [budou] zrušeny a členské státy ukončí platnost všech vnitrostátních ustanovení, která jsou s nimi v rozporu“.

80. Navrhuji tedy, aby odpověď na čtvrtou otázku zněla následovně: harmonizovaná norma EN 13242:2002 nestanoví limit celkového obsahu síry v kamenivu ve výši 1 % a veškeré vnitrostátní technické normy, které jsou s ní v tomto ohledu v rozporu, nesmí být používány.

E – Pátá předběžná otázka: použití značky „ES“

81. Supreme Court se dále táže, zda lze z domněnky stanovené přílohou ZA k normě EN 13242:2002 nebo článkem 4 směrnice 89/106 vycházet jen tehdy, je-li prokázáno, že dotčený výrobek byl opatřen značkou „ES“. Je tedy třeba objasnit, zda je opatření značkou „ES“ podmínkou k tomu, aby se na kamenivo mohl vztahovat předpoklad shody se směrnicí 89/106, nebo zda tato značka naopak představuje pouhý důkaz splnění požadavků uvedených v této směrnici.

82. Přestože Irsko a James Elliott uvádějí ve svých vyjádřeních opak, mám za to, že značka „ES“ je pouhým důkazním prostředkem, jímž lze prokázat splnění základních požadavků stanovených směrnicí 89/106, a nikoliv podmínkou nutnou k prokazování souladu. Podle čl. 4 odst. 2 směrnice 89/106 značka „ES“ znamená, že daný výrobek vyhovuje příslušným vnitrostátním normám přejímajícím

harmonizované normy a je vhodný ke svému určenému použití⁵¹. Podle čl. 4 odst. 6 značka „ES“ znamená, že výrobky splňují požadavky odstavců 2 a 4 tohoto článku, a za její umístění je odpovědný výrobce nebo jeho zástupce, přestože článek 15 ukládá členským státům povinnost zajistit, aby byla značka „ES“ používána správně, a umožňuje jim zakázat její používání, zjistí-li se, že touto značkou byl neoprávněně opatřen výrobek, který nesplňuje nebo již nesplňuje požadavky stanovené směrnicí 89/106. Soudní dvůr ostatně prohlásil, že členské státy nemohou požadovat, aby stavební výrobky, u nichž je používána a správně umístěna značka „ES“, byly opatřovány další vnitrostátní značkou pod záminkou, že harmonizované normy jsou neúplné⁵².

83. Prostřednictvím značky „ES“ tedy fyzická či právnická osoba odpovědná za její umístění prohlašuje, že daný výrobek je v souladu s použitelnými ustanoveními směrnice 89/106 a s normou EN 13242:2002 a že byl podroben příslušným hodnotícím postupům. Osobou, která po ukončení postupu, v němž je hodnocena shoda výrobku, nese odpovědnost za shodu výrobku se směrnicí a za umístění značky „ES“, je výrobce. Umístěním značky „ES“ se tedy za účelem usnadnění uvádění na trh pouze oznamuje, že dané kamenivo vyhovuje požadavkům vyplývajícím ze směrnice 89/106 a z normy EN 13242:2002⁵³.

84. V rámci pozdější obecné právní úpravy (která není na projednávanou věc použitelná) nabyla značka „ES“ na významu a stala se jediným nástrojem k potvrzení shody výrobku s použitelnými požadavky stanovenými v právních předpisech Společenství zabývajících se harmonizací. V tomto duchu je formulován čl. 30 odst. 4 nařízení (ES) č. 765/2008, v němž se stanoví definice, formát a obecné zásady upravující značku „ES“, jakož i rozhodnutí č. 768/2008, které je použitelné na postupy posuzování shody, které mohou vést k umístění této značky⁵⁴. Výlučnou povahu používání značky „ES“ u stavebních výrobků odráží také čl. 8 odst. 3 nařízení č. 305/2011.

85. Ve prospěch výkladu, který zde navrhuji, hovoří i doposud vydaná judikatura Soudního dvora týkající se směrnice 89/106, neboť v rozsudku Elenca⁵⁵ se uvádí, že právní úprava, jež automaticky a absolutně zakazuje v tuzemsku uvádět na trh výrobky legálně uváděné na trh v jiných členských státech, pokud nejsou uvedené výrobky opatřeny označením CE, není slučitelná s požadavkem proporcionality formulovaným unijním právem. Podle tohoto rozsudku nemá tedy značka „ES“ věcnou povahu, nýbrž povahu důkazu.

86. Navrhuji tedy, aby byla čtvrtá otázka položená vnitrostátním soudem zodpovězena následovně: značka „ES“ není podmínkou, nýbrž výlučně nástrojem, jímž lze prokázat, že dané kamenivo splňuje požadavky vyplývající ze směrnice 89/106 a z harmonizované normy EN 13242:2002.

F – Druhá předběžná otázka: použití směrnice 98/34 a judikatury *CIA Security International a Unilever*

87. Supreme Court se táže, zda má být vyloučeno použití ustanovení vnitrostátního práva, která stanoví konkludentní podmínky týkající se možnosti uvádění na trh, vhodnosti k určenému použití či tržní jakosti, neboť se jedná o technické předpisy, které nebyly oznámeny podle směrnice 98/34.

51 — Podle čl. 4 odst. 2 směrnice 89/106 značka „ES“ rovněž znamená, že výrobek vyhovuje evropskému technickému schválení vydanému podle postupu stanoveného v kapitole III směrnice 89/106 a že vyhovuje vnitrostátním technickým specifikacím, jež původně oznámila Komise vzhledem k neexistenci harmonizovaných norem.

52 — Rozsudek Komise v. Německo (C-100/13, EU:C:2014:2293, bod 63).

53 — Viz dokument Evropské komise nazvaný *Modrá příručka k provádění pravidel EU pro výrobky*, ze dne 17. července 2015, s. 55 a násl.

54 — Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 765/2008 ze dne 9. července 2008, kterým se stanoví požadavky na akreditaci a dozor nad trhem týkající se uvádění výrobků na trh a kterým se zrušuje nařízení Rady (EHS) č. 339/93 (Úř. věst. L 218, s. 30); rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 768/2008/ES ze dne 9. července 2008 o společném rámci pro uvádění výrobků na trh a o zrušení rozhodnutí Rady 93/465/EHS (Úř. věst. L 218, s. 82).

55 — Věc C-385/10, EU:C:2012:634, body 28 a 29.

88. Stejně jako všichni účastníci, kteří předložili svá vyjádření, vyjma společnosti Irish Asphalt, mám za to, že řešení této otázky je zcela jasné. Takové vnitrostátní ustanovení, jakým je čl. 14 odst. 2 zákona z roku 1893 ve znění změn z roku 1980, podle něhož jsou smlouvy vázány – s možností vyloučení dohodou smluvních stran – konkludentní klauzulí týkající se tržní jakosti výrobků, neodpovídá definici technického předpisu ve smyslu směrnice 98/34. Nelze na něj tedy použít judikaturu CIA Security International a Unilever⁵⁶ a z téhož důvodu není nutné, aby bylo ve stadiu návrhu předem oznámeno Komisi.

89. Argument vznesený Irish Asphalt, podle něhož měl být rozsudek High Court oznámen Komisi, neboť představuje *de facto* technický předpis, nemá pevný základ. Jediným cílem tohoto rozsudku je použít na konkrétní případ irský zákon, aby byl vyřešen spor mezi obchodními společnostmi, který se týká smlouvy uzavřené mezi těmito společnostmi, včetně konkludentních klauzulí v ní obsažených.

90. Podle ustálené judikatury Soudního dvora z čl. 1 bodu 11 směrnice 98/34 vyplývá, že pojem „technický předpis“ zahrnuje tři kategorie, a sice zaprvé „technickou specifikaci“ ve smyslu čl. 1 bodu 3 uvedené směrnice, zadruhé „jiný požadavek“, jak je definován v čl. 1 bodu 4 této směrnice, a zatřetí zákaz výroby, dovozu, prodeje nebo používání určitého výrobku obsažený v čl. 1 bodu 11 téže směrnice⁵⁷. Irská právní úprava – a tím spíše rozsudek High Court – nepředstavuje legislativní opatření zakazující výrobu, dovoz, prodej nebo používání určitého výrobku.

91. Rovněž tak ani čl. 14 odst. 2 zákona z roku 1893 (a znovu opakuji, že ani rozsudek, který použil tento zákon na konkrétní smlouvu) neodpovídá pojmu „technická specifikace“ ve smyslu čl. 1 bodu 3 směrnice 98/34. Tímto pojmem se rozumí „specifikace obsažená v dokumentu, který stanoví požadované charakteristiky výrobku, jako jsou úroveň jakosti, ukazatele vlastností, bezpečnost nebo rozměry, včetně požadavků na výrobek, jako jsou obchodní název, terminologie, symboly, zkoušení a zkušební metody, balení, označování výrobků nebo jejich opatřování štítkem s jmenovitými údaji a postupy posuzování shody“.

92. Jak již Soudní dvůr rozhodl, pojem „technická specifikace“ předpokládá, že vnitrostátní opatření se vztahuje nezbytně na výrobek a jeho obal jako takové, a stanoví tudíž jednu z požadovaných charakteristik výrobku⁵⁸. Irská právní úprava, kterou se nyní zabýváme, nestanoví charakteristiky výrobku a nevztahuje se na jeho obal či prezentaci, neboť se v ní pouze obecně uvádí, že se ve smluvních vztazích předpokládá, že prodávaný výrobek má přiměřenou tržní jakost. Netýká se tedy žádného konkrétního výrobku a představuje právní předpis, který je obecně použitelný na prodej jakéhokoliv výrobku, takže nespadá do pojmu „technická specifikace“ ve smyslu směrnice 98/34.

93. Z týchž důvodů nelze čl. 14 odst. 2 zákona z roku 1893 považovat pro účely směrnice 98/34 ani za „jiný požadavek“, neboť se v tomto případě nejedná o „požadavek jiný než technická specifikace kladený na výrobek zejména z důvodu ochrany spotřebitelů nebo životního prostředí, který má vliv na jeho spotřební cyklus po jeho uvedení na trh, jako jsou podmínky použití, recyklace, opětovného používání nebo zneškodňování, pokud tyto podmínky mohou významně ovlivnit složení nebo charakter výrobku nebo jeho uvedení na trh“.

94. Navrhují tedy, aby byla druhá předběžná otázka zodpovězena následovně: takové vnitrostátní ustanovení, jakým je čl. 14 odst. 2 irského zákona o prodeji zboží z roku 1893 ve znění změn z roku 1980, nemůže být považováno za „technický předpis“ ve smyslu směrnice 98/34 a nelze na něj použít judikaturu CIA Security International a Unilever.

56 — Rozsudky CIA Security International (C-194/94, EU:C:1996:172), a Unilever (C-443/98, EU:C:2000:496).

57 — Viz zejména rozsudky Lindberg (C-267/03, EU:C:2005:246, bod 54) a Schwibbert (C-20/05, EU:C:2007:652, bod 34).

58 — V tomto smyslu viz rozsudky Sapod Audic (C-159/00, EU:C:2002:343, bod 30), Lindberg (C-267/03, EU:C:2005:246, bod 57), a Schwibbert (C-20/05, EU:C:2007:652, bod 35).

IV – Závěry

95. S ohledem na výše uvedené úvahy navrhuji, aby Soudní dvůr na předběžné otázky Supreme Court odpověděl následovně:

- „1) V případech, kdy se smluvní strana smlouvy uzavřené podle soukromého práva zaváže dodat výrobek vyrobený podle vnitrostátní technické normy, která byla přijata k provedení harmonizované technické normy, kterou vydal CEN na základě pověření Komise, je Soudní dvůr příslušný k tomu, aby se v řízení o rozhodnutí o předběžné otázce vyjádřil k výkladu této harmonizované technické normy.
- 2) Harmonizovaná norma EN 13242:2002 musí být vykládána v tom smyslu, že umožňuje, aby bylo porušení jejích technických specifikací prokázáno na základě jiných zkušebních metod, než jaké jsou v této normě výslovně stanoveny, a že veškeré tyto metody mohou být použity v kterémkoli okamžiku ekonomicky přiměřené životnosti výrobku.
- 3) Předpoklad vhodnosti stavebních výrobků k určenému použití, který stanoví směrnice 89/106 s cílem usnadnit jejich volný pohyb na vnitřním trhu, nelze uplatnit na hodnocení tržní jakosti těchto výrobků pro účely použití vnitrostátního právního předpisu upravujícího prodej zboží.
- 4) Harmonizovaná norma EN 13242:2002 nestanoví limit celkového obsahu síry v kamenivu ve výši 1 % a veškeré vnitrostátní technické normy, které jsou s ní v tomto ohledu v rozporu, nesmí být používány.
- 5) Značka ‚ES‘ není podmínkou, nýbrž výlučně nástrojem, jímž lze prokázat, že dané kamenivo splňuje požadavky vyplývající ze směrnice 89/10 a z harmonizované normy EN 13242:2002.
- 6) Takové vnitrostátní ustanovení, jakým je čl. 14 odst. 2 irského zákona o prodeji zboží z roku 1893 ve znění změn z roku 1980, nemůže být považováno za ‚technický předpis‘ ve smyslu směrnice 98/34 a nelze na něj použít judikaturu CIA Security International a Unilever.“